

Leikkaussalit

Heidekenin toiseen kerrokseen rakennettiin 1900-luvulla leikkaussali, jota käytettiin lähinnä gynekologisiin leikkauksiin. Leikkaukset olivat merkki uudesta, kehittyneemmästä lääketieteestä. Ennen 1800-luvun loppupuolella opittua aseptiikkaa ja muutamaa vuosikymmentä aikaisemmin keksittyä potilaan nukuttamista kirurgisia toimenpiteitä oli hyvin vaarallista tehdä. Esimerkiksi ensimmäinen Suomessa tehty keisarinleikkaus, josta sekä äiti että lapsi jäivät henkiin, tehtiin vasta vuonna 1888.

Pyrkimys puhtauteen oli Heidekenillä otettu hyvin huomioon. Salin lattia oli betonia, ja vaikka vesijohtoa ei rakennuksessa aluksi ollut, leikkaussalissa oli vesiletku lattian pesemistä varten. Salista löytyi kuuma- ja kylmävesihanat, johon lämmin vesi saatiin alakerran kamiinasta. Rutilän peittämässä viemärissä oli vesilukko estämässä viemärikaasujen pääsemistä leikkaussaliin. Lisäksi kaikki huoneen kulmat oli pyöristetty siivoamisen helpottamiseksi. Leikkaussalin vieressä oli pieni steriloituhuone höyryautoklaaveineen, jolla saattoi sterilisoida mm. kaikki sidetarpeet.

Sodan jälkeen suurten ikäluokkien syntyessä ei Heidekenille mahtunut gynekologisia potilaita, mutta leikkaussalia käytettiin kuitenkin esimerkiksi hätäsektioihin. Kun TYKS:n uusi synnytysosasto avattiin 1968 ja samalla synnyttäjien määrä väheni Suomessa, Heidekenillä alkoi olla väljää. Tällöin lisääntyivät erilaiset leikkaustoimenpiteet. Samaan suuntaan vaikutti myös vuoden 1970 aborttilaki, joka vapautti merkittävästi abortin saantia Suomessa.

Viimeisinä vuosikymmeninä Heidekenillä oli kaksikin leikkaussalia. Isossa, varsinaisessa leikkaussalissa tehtiin keisarinleikkauksia ja naistentauteja koskevia leikkauksia ja ensimmäisen kerroksen siivessä sijainneessa pienessä leikkaussalissa taas raskauden keskeytyksiä ja koekaavintoja.